

Σεμινάριο: Διάσωση στη Θάλασσα και Προστασία Προσφύγων
Λάρνακα, Κύπρος, 16 Νοεμβρίου 2017

Εισαγωγή

Από το 2015, πάνω από 1,5 εκατομμύριο άνθρωποι έχουν καταφύγει στην Ευρώπη για αναζήτηση προστασίας. Το 2017, έχουν καταγραφεί μέχρι σήμερα περίπου 138.200 θαλάσσιες αφίξεις στη Μεσόγειο, κυρίως στην Ιταλία, την Ελλάδα και την Ισπανία. Οι περισσότεροι άνθρωποι που καταφθάνουν δια θαλάσσης διαφεύγουν τον πόλεμο, συγκρούσεις ή διώξεις στη χώρα τους, καθώς και τις ολοένα και δυσχερέστερες συνθήκες διαβίωσης σε πολλές από τις χώρες που καταφεύγουν οι οποίες γεινιάζουν με τη χώρα προέλευσής τους. Αναζητούν ασφάλεια για τον εαυτό τους και τις οικογένειές τους και η έλλειψη νομίμων οδών διέλευσης και εισόδου στην Ευρώπη έχει σαν συνέπεια να διακινδυνεύουν τη ζωή τους σε επικίνδυνα ταξίδια στη θάλασσα. Από το 2015, περισσότεροι από 11.500 άνθρωποι έχουν χάσει τη ζωή τους ή αγνοούνται στη θάλασσα.

Θαλάσσιες αφίξεις στην Κύπρο

Παρά την εγγύητά της Κύπρου σε χώρες που πλήττονται από πολέμους και συγκρούσεις, ο αριθμός των θαλάσσιων αφίξεων στην Κύπρο έχει παραμείνει σχετικά χαμηλός. Ωστόσο, τα τελευταία χρόνια σημειώθηκε μια αξιοσημείωτη αύξηση: 278 άτομα αφίχθησαν το 2015, 377 το 2016 και 1108 μέχρι την πρώτη βδομάδα του Νοεμβρίου του 2017. Η συντριπτική πλειοψηφία των ατόμων που φθάνουν μέσω θαλάσσης είναι Σύριοι καθώς και Παλαιστίνιοι πρόσφυγες στη Συρία και το Λίβανο. Το 2017, περίπου το 57% των αφίξεων ήταν άνδρες, 12,5% γυναίκες και 30,5% παιδιά. Περίπου το 6% όλων των παιδιών που φτάνουν στην Κύπρο μέσω θαλάσσης είναι ασυνόδευτα.

Οι αιτούντες άσυλο που φτάνουν με πλοiάρια μεταφέρονται στο κέντρο υποδοχής στην Κοκκινότριμιθιά, στα περίχωρα της Λευκωσίας, όπου φιλοξενούνται σε αντίσκηνα. Οι εγκαταστάσεις στην Κοκκινότριμιθιά είναι σχεδιασμένες για βραχυπρόθεσμη διαμονή έκτακτης ανάγκης και δεν είναι κατάλληλες για τη στέγαση ατόμων για μεγάλες περιόδους ή σε πολύ κρύες ή θερμές καιρικές συνθήκες. Μετέπειτα, τα περισσότερα άτομα επανενώνονται με μέλη της οικογένειάς τους που ήδη ζουν στην Κύπρο. Λιγότερα άτομα χρειάστηκε μέχρι τώρα να μεταφερθούν στο μοναδικό κέντρο υποδοχής που βρίσκεται στο χωριό Κοφίνου. Το Κέντρο Υποδοχής της Κοφίνου είναι τα δύο τελευταία χρόνια είναι πλήρες και ως εκ τούτου μπορεί να δεκτεί μόνο μικρούς αριθμούς νεοαφιχθέντων προσφύγων.

Στόχος του Σεμιναρίου

Η αύξηση του αριθμού των ατόμων που φθάνουν δια θαλάσσης στη Μεσόγειο ανέδειξε και την ανάγκη για καλύτερη προετοιμασία για τη διάσωση και υποδοχή των ανθρώπων αυτών μέσω της υιοθέτησης συστημάτων έγκαιρης προειδοποίησης και του σχεδιασμού για αντιμετώπιση των εκτάκτων αυτών αναγκών. Ο σχεδιασμός για την αντιμετώπιση εκτάκτων αναγκών γίνεται στη βάση διαφορετικών σεναρίων αφίξεων προσφύγων και περιλαμβάνει μια περιεκτική στρατηγική ανταπόκρισης στις ανάγκες των ανθρώπων αυτών καθώς και πρόνοιες για το συντονισμό των διαφορετικών εμπλεκόμενων φορέων και τη διάθεση των αναγκαίων πόρων. Το σεμινάριο αυτό εντάσσεται στη στρατηγική ετοιμότητας αντιμετώπισης εκτάκτων αναγκών και έχει σκοπό να βοηθήσει τις αρμόδιες αρχές να λάβουν τα απαραίτητα μέτρα για να ανταποκριθούν στις ανάγκες ασφάλειας και ευημερίας των προσφύγων, των αιτούντων άσυλο και άλλων ατόμων που φτάνουν στην Κύπρο δια θαλάσσης.

Το σεμινάριο διοργανώνεται από κοινού από την Ύπατη Αρμοστεία των Ηνωμένων Εθνών για τους Πρόσφυγες (UNHCR) και το Κέντρο Συντονισμού Έρευνας και Διάσωσης (JRCC) της Κύπρου και θα προσφέρει την ευκαιρία συζήτησης και ανάλυσης τόσο του νομικού όσο και του πρακτικού πλαισίου που σχετίζεται με την έρευνα και τη διάσωση στη θάλασσα. Θα καλύψει το διεθνές ναυτικό δίκαιο και τις διεθνείς υποχρεώσεις σχετικά με την προστασία των προσφύγων που διασώζονται στη θάλασσα, και θα υπογραμμίσει την σημασία του συνεχούς σχεδιασμού και ετοιμότητας για τη διάσωση των ανθρώπων που βρίσκονται σε κίνδυνο στη θάλασσα, όπως διαφαίνεται μέσω των παραδειγμάτων της Κύπρου, της Ελλάδας και της Ιταλίας και των υποστηρικτικών ρόλων της Frontex και των ΜΚΟ.